

ARGUS

Van Vogelvrij naar Kogelvrij

Juli 2025 | Jaargang 50 | Nummer 1

De Faunabescherming

Colofon

ISSN 0166-5073

Argus is het tijdschrift van De Faunabescherming. Argus wordt twee keer per jaar toegestuurd aan donateurs die ten minste € 16,- per jaar betalen via onderstaande IBAN.

Sympathisanten betalen € 5,- per jaar. Indien u Stichting De Faunabescherming testamentair wenst te gedenken, wordt u verzocht contact op te nemen met de penningmeester.

Donateursadministratie

Postbus 150, 6870 AD Renkum.
Voor adreswijzigingen en vragen over de jaarlijkse donatie kunt u ons mailen: donateurs.adm@faunabescherming.nl
Betalingsgegevens:
IBAN: NL72 TRIO 0338 5400 91
t.n.v. De Faunabescherming, Renkum.
Bij betaling vanuit het buitenland gelieve ook te vermelden: BIC: TRIONL2U

Secretariaat

M. Veenstra
info@faunabescherming.nl
06-1601 0305
Postbus 150, 6870 AD Renkum

Penningmeester

G.S.L. Palsma van Voorthuizen
penningmeester@faunabescherming.nl

Bestuur

I.J. van den Abeele, Q. Hoogenboom, N.K. Koffeman, H.H. Niesen, G.S.L. Palsma van Voorthuizen, N.H.M. Putman, M. Veenstra, S.H.D. Voss, K.J. Collins

Redactie

Gerard Ellenbroek, Quintijn Hoogenboom |
argus@faunabescherming.nl

Fotografie

foto's met copyright De Faunabescherming tenzij anders vermeld.

Website

faunabescherming.nl
U vindt ons ook op X (@faunabescherming), BlueSky en Facebook.

Vormgeving en grafische productie

Elan Media, Gemonde

Doelstelling

Stichting De Faunabescherming is een niet gesubsidieerde, landelijke vrijwilligersorganisatie. Haar doel is een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeleid.

Stichting De Faunabescherming tracht haar doel te bereiken door het voeren van acties en campagnes tegen de hobbyjacht en voor betere wetgeving en onderzoek. Waar in het wild levende dieren in de knel komen, nemen wij het voor ze op, ook in juridische procedures.

Inhoud

3	Redactioneel	Een diervriendelijke stem
4	Van het bestuur
<i>Harm Niesen</i>	Stelselwijziging Jacht en Fauna-beheer: noodzakelijk en wenselijk?
6	Interview
<i>Kees Palsma</i>	Eerder vegetariër dan niet meer jagen
9	Rechtszaken
<i>Rita Stockmann</i>	Plezierjagende boa van Staatsbos-beheer bezorgt politie zeperd bij de kantonrechter
12	Opinie
<i>Harm Niesen</i>	BBB-plan voor garnalenvisseij: genadeklap voor bodemleven in zee
14	Column
<i>Bibi Dumon Tak</i>	Een spreekbeurt
16	Opinie
<i>Niko Koffeman</i>	Kabinet gevallen: moeflons blijven uitheems
18	Boekbespreking
<i>Wilfred Roelink</i>	De wolf komt, zonder wetenschap-pelijke twijfel
20	Buitenland
<i>Stéphanie Palsma van Voorthuizen</i>	Aalscholvers als Zondebok
22	Juridisch
<i>Niko Koffeman</i>	Faunabescherming roept Europese Raad op strikte bescherming van de wolf te handhaven
23	Column
<i>Marjolijn Veenstra</i>	De ware aard van de jager
24	Recensie
<i>Ineke van den Abeele</i>	Muziektheater De Plaats zet de geschiedenis van de Hoge Veluwe in een heel ander licht
26	De Buit van Voss
<i>Harry Voss</i>	
28	Vogelvrij
<i>Ellen Putman</i>	De vos

Omslagillustratie: portret van een wolf door Wandalin van den Abeele.

Wolf Hubertus mag van de voorzieningenrechter worden gedood omdat hij een bezoeker van het park De Hoge Veluwe zou hebben gebeten. Het bewijs hiervoor is en blijft flinterdun. Het lijkt wel alsof de beheerders van jachtlandgoederen als Den Treek en De Hoge Veluwe incidenten met wolven in scène zetten of uitlokken om zodoende toestemming tot afschot te krijgen. Inmiddels hebben wij, begin juli, anderhalve maand na de uitspraak van de voorzieningenrechter, nog geen bericht gezien dat deze wolf is afgeschoten.

Deze illustratie is ook opgenomen in de bijgevoegde twee kaarten, die u kunt versturen naar personen waarvan u vindt dat zo'n kaart op zijn plaats is. Zie pagina 22.

Een diervriendelijke stem

Even leek het de jagers voor de wind te gaan. Ze parachuteerden lobbyisten bij partijen die vanouds kritisch waren op de jacht, zoals bij D66 en GroenLinks, en nodigden Kamerleden uit in het veld. Er werd dan niet geschoten maar er werden omfloerste verhalen verteld over nut en noodzaak van de jacht. En er werd een complete Stelselherziening Jacht voorbereid. Daarin zouden niet alleen de bekende vijf soorten, haas, konijn, fazant, houtduif en wilde eend, vrij bejaagbaar zijn maar een hele lange lijst van andere dieren, die nu nog alleen met een ontheffing geschoten mogen worden.

Jagers zouden weer heer en meester zijn in het veld. Net zoals vroeger, toen ze trots met een haas aan het stuur of met een gedood wild zwijn op de bagagedrager trots het dorp in konden fietsen.

Nu komen ze met hun vierwielaangedreven terreinwagens vanuit de stad naar de dorpen en straks zouden ze dan mogen schieten op bijna alles wat ze maar voor de loop konden krijgen. Zoals cartoonist Peter van Straaten een keer opmerkte: "Schiets maar een eind weg. Je raakt altijd wel wat". Meer hierover in het artikel "Stelselwijziging Jacht en Faunabeheer" elders in dit blad.

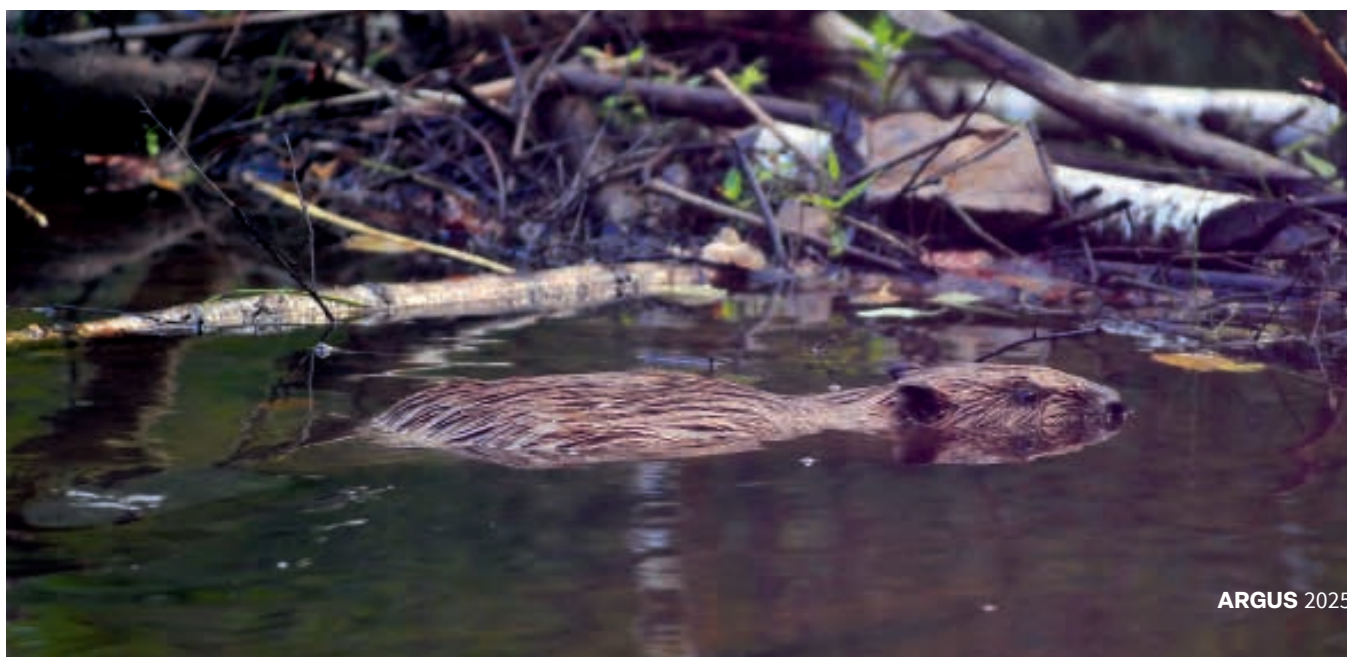
Samen zorgen we ervoor dat in het wild levende dieren echt worden beschermd.

Hoe het ook zij, de stelselherziening jacht lijkt er niet zo makkelijk meer te komen nu het kabinet is gevallen. En als de BBB krimpt zal dat ook in een volgend kabinet niet eenvoudig blijken.

Het is dan ook van het allergrootste belang dat natuurliefhebbers gaan stemmen op 29 oktober en een *diervriendelijke* stem uitbrengen.

De jagers zijn met weinigen, maar ze oefenen wel grote invloed uit omdat ze grote lobbykracht hebben en veel burgers te weinig kennis hebben van het faunabeleid. Wij doen wat we kunnen en krijgen in veel gevallen gelijk bij de rechter wanneer we afschotvergunningen aanvechten. Help ons daarom met een bijdrage aan het Wolfenfonds en met het voeren bij de procedures tegen (onterecht) verleende vergunningen. Help ons om de Veluwe aangewezen te krijgen als Natura 2000 gebied met een bijzondere status voor de wolf. Help ons om te

voorkomen dat wolven als Hubertus en Bram ten prooi vallen aan jachtlustige terreinbeheerders als Seger Emmanuel baron van Voorst tot Voorst van De Hoge Veluwe of Wilbert Nijlant van landgoed Den Treek. We hebben je steun nog nooit zo hard nodig gehad als nu! Samen kunnen we ervoor zorgen dat wolven niet alleen hun wettelijke bescherming behouden maar ook werkelijk beschermd worden. Mogen we op je rekenen?

Stelselwijziging Jacht en Faunabeheer: noodzakelijk en wenselijk?

Harm Niesen

Vele jaren was de aanhef van het eerste artikel in iedere Argus “Naar een” (ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeheer). Dat was en is uiteraard nog steeds onze uiteindelijke doelstelling. Helaas was de teneur van dat verhaal bijna steeds pessimistisch, zozeer zelfs dat we daar regelmatig aanmerkingen van lezers op kregen. Het is nou eenmaal niet leuk en niet bemoedigend om negatief nieuws te lezen. Ieder commercieel medium weet dat en probeert het te vermijden. Maar ja, wij zijn geen commercieel medium. Ons rest geen andere keus dan doorgaan op de meest realistische weg, hoe somber die ook is. En somber is die...

Vorig jaar is er een ambtelijke commissie in het leven geroepen, die een systematische vernieuwing moet voorbereiden van de manier waarop provincies ontheffingen verlenen om beschermde diersoorten te bestrijden en te beheren. Nodig, niet in het minst omdat wij dergelijke ontheffingen in toenemende mate bij de rechter weten te winnen. Provincies klagen dat zij daardoor feitelijk hun beleid niet kunnen uitvoeren. Dat “beleid” bestaat er uit, zoals wij allen sinds vele jaren weten, het boeren en jagers in alle opzichten naar de zin te maken.

In het kort: boeren klagen over schade. Terecht of niet, daar wordt geen objectieve aandacht aan geschonken. Het is zoals toenmalig minister Braks een jaar of 40 geleden al zei: boeren willen geen ongenode gasten als ganzen op hun land. Of ze wel of geen reële schade aanrichten is niet het belangrijkste. De boeren ondervinden vooral psychische schade van de aanwezigheid van die ganzen. De plaatselijke jagers zijn vervolgens wettelijk verplicht om daartegen letterlijk in het geweer te komen. Als het daarbij om beschermde soorten gaat, is een goed onderbouwde ontheffing van de provincie noodzakelijk voordat de jagers kunnen optreden op de enige manier die ze kennen: schieten. Maar aan die onderbouwing schort het eigenlijk in alle gevallen.

Onderbouwing

Er moet sprake zijn van een groot maatschappelijk belang en de ontheffing kan alleen worden verleend als het vast staat dat bestrijden echt helpt en dat er geen alternatieven bestaan die goed werken (om de (vermeende) overlast te bestrijden). Maar dat dient wel wetenschappelijk verantwoord te worden vastgesteld. Boeren en jagers kunnen dat uiteraard niet. Zij hebben geen kennis van ecologische verhoudingen en kennen maar één eenvoudige redenatie: als ik een beest doodschiet, kan ik geen last meer van hem hebben. Van de duur betaalde provinciale ambtenaren zou meer verwacht mogen worden maar helaas, in iedere provincie is kennelijk hun enige functie het boeren en jagers volledig naar de zin te maken. Een schandelijke vorm van cliëntelisme.

Juridische procedures

De laatste jaren hebben we gemiddeld zo'n 25 (!) juridische procedures lopen tegen volgens ons onterecht en zinloos verleende ontheffingen om dieren te mogen schieten. Niet zo maar een paar maar op grote schaal. Van de beschermde grauwe gans bijvoorbeeld worden er in ons land jaarlijks zo'n half miljoen om zeep geholpen. Geschoten, vergast en hun nesten vernield. Zonder enig aantoonbaar nut en met wél een enorme verstoring als gevolg. Of het

schieten van jaarlijks zo'n 25.000 reeën, nota bene voor hun eigen bestwil! Steenmarters, vossen, muskusratten, wasberen, kraaiachtigen en zelfs bevers, allemaal moeten ze volgens de provincies krachtdadig worden bestreden. Wij winnen juridische procedures tegen deze onzin steeds vaker en dat heeft geleid tot paniek in de provincies. Hun beleid wordt stelselmatig ondermijnd! Ja, natuurlijk, jullie beleid is gestoeld op domme vooroordelen, mist iedere wetenschappelijke onderbouwing en is totaal ineffectief. Naar aanleiding van de klacht van de provincies ("wij kunnen zo ons beleid niet uitvoeren") heeft het ministerie van LVVN een commissie in het leven geroepen om te onderzoeken op welke manier een "stelselwijziging jacht en wildbeheer noodzakelijk en wenselijk" zou moeten worden ontwikkeld.

Stelselwijziging?

Op zich zijn wij het hardgrondig eens met een stelselwijziging! In 2/3 van ons land, het agrarisch gebied, maken boeren en jagers de dienst uit en hebben natuurbeschermers helemaal niets in te brengen. Maar in de huidige politieke constellatie, met de boeren- en jagerspartij BBB op alle cruciale machtsposities in de regering én in alle provincies, kan dat natuurlijk nooit tot een door ons gewenst resultaat leiden. Tegen door de provincie verleende onthefingen om beschermde soorten te bestrijden kunnen juridische procedures worden gevoerd. En dat willen de overheden ten koste van alles voorkomen, door middel van deze stelselwijziging. Daarom is er nu dus binnen de "commissie stelselwijziging" een duidelijke neiging om meer soorten als "wild" te kwalificeren. Met andere woorden: er wordt dan onbeperkt geschoten op soorten als grauwe gans en ree en daar kan dan niemand bezwaar tegen maken. Maar er zit wel een dikke adder onder het gras: boeren kunnen nooit een schadevergoeding krijgen voor deze soorten, die dan vrij bejaagbaar zijn. En dat zullen

Als gevolg van de stelselwijziging zou de grauwe gans zomaar vrij bejaagbaar kunnen worden.

Zonder enig nut worden er jaarlijks een half miljoen grauwe ganzen gedood.

zij nooit accepteren. Voor ons is zo'n vogelvrijverklaring van veel soorten, net nu de wildlijst is afgeschaft, natuurlijk volstrekt onacceptabel.

Positief is, dat in de huidige plannen is voorzien in een commissie van wetenschappelijke deskundigen, die

provinciale faunabeheerplannen moeten beoordelen. Het werd tijd. Maar hoe zwaar telt hun oordeel? Onaanvaardbaar in onze ogen is, dat volgens het huidige voorstel slechts eens in de twintig jaar wijzigingen in de wetgeving kunnen

worden aangebracht. Fouten en zinloze bestrijdingsacties dienen direct te kunnen worden gecorrigeerd.

Goed nieuws op de valreep!

Bij het ter perse gaan van deze Argus werd bekend dat de Tweede Kamer wil dat BBB staatssecretaris Rummenie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur eerst een uitgebreide, onafhankelijke evaluatie laat uitvoeren van het huidige jachtstelsel, voordat hij een stelselwijziging mag uitwerken. Het gaat slecht met de vogelsoorten die op de wildlijst staan, zoals wilde eend, fazant en houtduif, maar ook met konijnen en hazen gaat het niet goed. Daarom heeft de Kamer de staatssecretaris opgedragen geen onomkeerbare stappen te zetten. Rummenie weet dat zijn dagen en die van z'n partij geteld zijn en had daarom haast. Het parlement heeft hem voor nu gelukkig teruggefloten. Dat maakt het belangrijker dan ooit om 29 oktober diervriendelijk te stemmen en de jagerslobby een halt toe te roepen.

DE KICK VAN HET JAGEN EN DE KICK VAN HET *NIET* MEER JAGEN

Eerder vegetariër dan niet meer jagen

Kees Palsma

Jaap Korteweg was ooit jager. Nu is hij vegetariër, die geen dier meer zal doden. We kennen hem als een van de oprichters van de *Vegetarische Slager* en hij wil als een van *Those Vegan Cowboys* melk maken zonder daar een koe (of ander wezen) voor te gebruiken. “Ik ben eerder vegetariër geworden dan dat ik gestopt ben met jagen.”

Wat was er zo leuk aan jagen?

“Spannend... en het idee van autarkie, voor je eigen potje, onafhankelijk zijn.” Hij vertelt dat hij op een boerderij is opgegroeid. Akkerbouw. En dieren veroorzaakten “wildschade”. Hazen, ze vreten de bieten. Duiven, die pikken de erwten. Dit moest beheersbaar blijven. En dat deed hij door te jagen. “Ook nu ken ik geen boerderij in de omgeving waar niet wordt gejaagd.” Maar op zijn akkers worden de dieren niet meer doodgeschoten.

En het leuke? Het was een spel. Zo legt hij uit: “Die dieren waarop gejaagd wordt, zijn natuurlijk slim. Dat spel is ook niet zo makkelijk, het is een kat-en-muisspel. Het is anders dan dat je op een dood doel schiet, dat heeft geen intelligentie.”

Is het verslavend?

“Verslavend, ja, zoals sport verslavend kan zijn. Een hobby. Het spel van winnen, een doelpunt scoren, dat je het dier in één keer doodt, met één kogel...” En daar was hij goed in, zegt hij. “Als je schiet, dan het liefste raak.” Zodat het dier niet lijdt? “De kunst bestaat erin dat het dier niets vermoedt, waarbij de kans dat het dier niet direct dood is, zo klein mogelijk is.” Schoot hij dan ook weleens raak, waarbij het dier toch niet direct

dood was? “Bij mij ook, te vaak, vond ik. Nogmaals: ik was een goede schutter... in verhouding tot, maar ik vind in het algemeen dat jagers slechte schutters zijn. De menselijke jagers zijn slechte jagers.”

De drijfjacht gaf Jaap geen voldoening. Het opjagen en schieten van dieren, daar heeft hij weinig aan meegedaan. “Die sfeer vond ik niet prettig. Dat is dan een heel opgewonden sfeer, onder hoofdzakelijk mannen, plus dat er een grote kans is dat een dier aangeschoten wordt. Niet dood is. Ziek schieten heet dat dan.”

Handboog

Hij houdt er nog steeds van: schieten op een doel. Maar nu met een handboog. Niet op een dier, maar gewoon: de pijl in de roos. Daar is hij op meerdere afstanden, de 18 en de 25 meter, Nederlands kampioen mee geworden of Nederlands recordhouder. En dan niet met zómaar een boog, maar een boog die hij zelf heeft gemaakt. “Een zelfbewerkte tak. Ik wil altijd al zoveel mogelijk zelf maken. Ik vind het maken net zo leuk als het schieten.”

Die hang naar zelfvoorzienendheid was ook een reden om te jagen. “Ik ben opgegroeid met het idee dat je vlees moet eten, dan was mijn simpele redenering dat je zo’n haas beter kon eten omdat het een vrij leven heeft gehad.”

Zelf geschoten wild, dat kon je dus nog wel eten. Jaap ging dit in twijfel trekken zo rond zijn 25ste. “Ik zat in een gespreksgroep. Met hele bewuste en duurzame mensen. Daar heb ik mezelf als jager ter discussie gesteld. Wat me toen opviel, dat die mensen mij als jager verdedigden.

Dat die mensen zeiden: ‘Er moet toch gejaagd worden, dat kan toch niet anders?’ Dat was dus een ingeburgerd en vanzelfsprekend iets, zeker ook bij niet-boeren.”

Uiteindelijk is hij eerder vegetariër geworden “uit weerzin voor de bio-industrie” dan dat hij is gestopt met jagen. “Ik was al vegetariër maar dan schoot ik nog wel eens een haas of een konijn.” De laatste keer was volgens Jaap toen hij “rond de veertig was”, zo’n 22 jaar geleden.

“Ik ben opgegroeid met het idee dat je vlees moet eten”

Wildschade

Maar goed, jagen is dus voor iedere boer die hij kent, een vanzelfsprekend onderdeel van het beheer van de akkers. “En dat moet anders.” Hoe dan? Jaap probeert van alles uit op zijn boerderij. “Met allerlei kunst en vliegwerk proberen we het tegen te gaan. Vogelverschrikkers, een neproof-vogel.” Zo is er een stuk natuur, naast zijn boerderij waar ook ganzen en zwanen broeden. Die jonge ganzen komen dan ook op de akkers, “vreten van de uien en de kruiden en ze poepen er. Een reden voor afkeuring. Niemand wil ganzenpoep in zijn potje basili-cum. Een afrasteringetje kan dan wel wat tegengaan.”

Bij hem is het “allemaal goed te doen”. De druk van wild is niet zo hoog. Hij ziet ook dat het op andere plekken wat lastiger is om de “wildschade” te beperken. “Die ganzen kun je dan verjagen met een lasersysteem dat automatisch werkt.”

Niet meer jagen

Jaap is ervan overtuigd dat we oplossingen kunnen vinden, om het beheren van bijvoorbeeld akkerland te kunnen doen zonder de jacht. Maar dan moeten we er wel voor kiezen:

niet meer jagen. “Jacht is niet erg effectief en bovendien gruwelijk. We hebben akkers nodig om ons voedsel te verbouwen en er zijn veel slimmere manieren om deze dieren te weren. Als we ervoor kiezen het zonder jacht te doen, dan gaan we betere oplossingen vinden. Die overtuiging heb ik.”

Zelf is hij bezig met een gebied waar hij met “fysieke barrières” akkers zoveel mogelijk vrijhoudt van dieren die schade aanbrengen aan de gewassen. “Mijn idee is om het natuurgebied naast de akkers langzaam een meter te laten dalen, tot de rand van de akkers. Dan gaat die als het ware een meter omhoog, vervolgens maak je een afrastering van een meter hoog en heb je een barrière van twee meter hoog, daar kunnen dan reeën, wilde varkens, hazen niet overheen.” En de vogels? “Met alle nieuwe technieken, camera’s, drones, lasers, etc., kun je er prima voor zorgen dat ze in die natuurgebieden blijven... dat gaan we gewoon fiks. Als we dat willen dan gaan we dat fiks.”

Verbieden

“Maar jacht moet je verbieden. Het is niet effectief en het is gruwelijk om zo om te gaan met overlast veroorzaakt door in het wild levende dieren. Ik kon mezelf nog geruststellen met het idee – ik ben zelf boer – dat er hier moet worden gejaagd. Dat was mijn overtuiging, tegen gaan van wildschade. Dat was mijn excuus, want ik vond het

ook heel spannend en leuk. Maar het gros van de jagers doet het gewoon voor de lol. Die betalen er zelfs dik geld voor en die zijn vaak helemaal geen boer. Ze doen het omdat ze het leuk vinden en zullen zichzelf sussen met het idee dat het nog ergens goed voor is.”

“Het gros van de jagers jaagt gewoon voor de lol”

Kunstwerk

En wat heeft Jaap met zijn jachtgeweren gedaan? “Mijn geweren heb ik in stukken gezaagd en verwerkt in een kunstwerk. Het staat hier bij de voordeur” Eigenlijk is dit illegaal, zo ondervond hij later. Toen zijn jachtvergunning al enige tijd verlopen was en hij ging verhuizen, vroeg een ambtenaar naar zijn wapens. Of hij die keurig had ingeleverd? Niet dus. En dat was dus strafbaar, maar hij is er niet voor beboet.

“Mijn geweren heb ik in stukken gezaagd en verwerkt in een kunstwerk”

Plezierjagende boa van Staatsbosbeheer bezorgt politie zeperd bij de kantonrechter

Rita Stockmann

Aanleiding voor een klacht van De Faunabescherming bij Justitie was de rol van de politie na het betrappen van een Bijzondere Opsporingsambtenaar van Staatsbosbeheer (SBB boa), die excessief aan het jagen was met gebruikmaking van een omstreden middel: een duivencarrousel.

Op 19 juli 2023 betrapten waarnemers van De Faunabescherming jagers, die op duiven- en kraaienjacht waren, midden tussen Natura 2000 gebieden. Er werd daarbij extreem veel geschoten. De jachthonden moesten bijna onafgebroken dode en aangeschoten vogels apporteren. De manier waarop hier werd gejaagd is uiterst controversieel: men maakte gebruik van zogenaamde duiven-carroussels en stokken met vastgeprikt, dode kraaien om overvliegende vogels in het schootveld van de jagers te lokken.

De jagers waren niet echt gediend van pottenkijkers en ze schakelden snel een bevriende politieman in. Binnen no time was de agent ter plaatse om te vragen wat hij voor de jagers kon doen. Dat werd meteen duidelijk: het wegsturen van de twee dames van het openbare wandelpad voor de rest van de dag! Op het verzoek van de dames van De Faunabescherming om te controleren of de vastgebonden kraaien en duiven inderdaad dood waren, zoals wettelijk is vereist, werd door de politieman niet ingegaan. De dames van De Faunabescherming lieten zoveel jagersvriendjes-politiek natuurlijk

SBB sluit haar ogen voor misdragingen van eigen mensen in de natuur

niet zomaar over hun kant gaan en ondanks de tegenwerking van de politie wist de fotografe onder de dames overtuigende beelden van de jachtpartij te maken. Dat kostte haar echter wel een bekeuring wegens het zonder toestemming betreden van de – kale (!) – akker. Tegen deze boete heeft De Faunabescherming verzet aangekend bij de Officier van Justitie. Daarnaast heeft De Faunabescherming bij de directie van Staatsbosbeheer een klacht ingediend nadat was gebleken dat in ieder geval één van beide jagers bij deze dienst werkzaam is als boa.

Klachtenprocedure

De klachtenprocedure bij Staatsbosbeheer, waar onder een hoorzitting, werd gekenmerkt door een geharnaste houding van SBB ten opzichte van eigen regels. Eén van die regels is dat medewerkers van SBB, wanneer zij in hun vrije tijd jagen, dat niet mogen doen in hun werkgebied en geen dienstkleiding, dienstauto's of eigendommen van hun werkgever mogen gebruiken. Bij klachten moet dit feitelijk zijn vastgesteld. Anoniem mogen werknemers kennelijk wel misselijk

Binnen no time was de politie ter plaatse om de jagende boa's van dienst te zijn.

De jachthonden maakten overuren om alle (aan-)geschoten vogels te apporteren.

makende jachtpraktijken ten toon spreiden, als SBB het maar niet op haar conto krijgt en er dus ook niet op aangesproken kan worden.

Eveneens dubieus van aard blijven de contacten tussen jachtminnende politieagenten en groene boa's wanneer het gaat om rugdekking bij onfortuinlijke jachtpartijen. Volgens Staatsbosbeheer mag iedere burger de politie bellen, ook de SBB-boa, tijdens het jagen in zijn vrije tijd. Maar we weten allemaal dat wachten op de politie doorgaans lang kan duren als het niet om een noodgeval gaat. Hier was dat echter aller-

Meer dwang- en geweldsmiddelen om rust in de natuur te handhaven?

minst het geval. De politie en boa's bellen elkaar op hun directe nummers. Zodoende is de politie dan ook vrijwel direct ter plaatse, aldus SBB. Ech-

ter, de service van de politie gaat nog verder. Nadat het politiedossier door onze advocaat was opgevraagd bleek dat de politie, waarschijnlijk in samenspraak met de boa's, een foto had gemanipuleerd waardoor het leek alsof de waarnemers van De Faunabescherming een verboden toegangsbord hadden genegeerd. Vilein geprobeerd maar de rechter trapte er niet in. De zaak werd geseponeerd bij de Kantonrechter in Arnhem.

De duivencarroussel: een uiterst omstreden hulpmiddel om duiven voor de loop van de jager te lokken.

Vanuit hun geïmproviseerde schuilplaats schoten de jagers er onophoudelijk op los.

De rol van groene boa's en de politie in de natuur

Een stukje geschiedenis

De voorganger van de “boa in het buitengebied” was de jachtopzichter. Artikel 1 van de vroegere Jachtwet gaf hiervan een duidelijke definitie: “Degene die belast is met de bescherming van de jachtbelangen van een jachthouder en onbezoldigd ambtenaar van politie is”. Wat met de jachtbelangen werd bedoeld komt tot uitdrukking in de uitbetaling van een salaris van een jachtopzichter, dat voor een groot deel bestond uit premies voor geschoten dieren. Geschoten honden leverden 10 gulden per stuk op, katten 5 gulden. Bunzing, hermelijn, egel en wezel werden ook voor 5 gulden naar de eeuwige jachtvelden verwezen. Een drijver kreeg 15 gulden voor het verstoren en opjagen van wild tijdens de jacht. En het bier? Dat was gratis!

In de huidige tijd bestaat de populatie groene boa's nog voor een groot deel uit werknemers afkomstig uit de Koninklijke Nederlandse Vereniging van Jachtopzichten (gelieerd aan de (Koninklijke) Nederlandse Jagers Vereniging), wildbeheereenheden, jachtcombinaties en de Nederlandse Vereniging van Particulier Grondbezit. Zij ijveren voor meer machts-, dwang- en geweldsmiddelen om de rust in de natuur te handhaven. Gevreesd moet worden dat met die achtergrond veel groene boa's het ABC voor gastheer in de groene ruimte opnieuw zullen moeten leren. Zij willen een politiestatus en niet meer worden betaald vanuit de jachtsector. Dat heeft veel voordelen zoals het neuzen in politiedossiers, kentekens natrekken, een hogere status en uitbreiding van werkgelegenheid. Daartoe

werd ook de naam van hun organisatie veranderd in Nederlandse Vereniging voor Natuurtoezicht. Groene boa's kunnen in dienst zijn van particuliere landgoederen, natuurbeschermingsorganisaties, wildbeheereenheden, jachtcombinaties, recreatieschappen, duinwaterbedrijven en gemeenten. Zij hebben opsporingsbevoegdheid en moeten daarvoor verantwoording afleggen aan politie en justitie. Hun werkgever staat voor dit deel van hun taak buitenspel. Voor bejegening van publiek in de buitengebieden gelden de eigen regels, waaraan de boa zich dient te houden. Dat betekent dat ze dus ook nog steeds een dubbelrol kunnen hebben, zoals groene boa én jager of politiefunctionaris én jager. Die combinaties blijken zelden een zegen voor de natuur te zijn. En dat is de prijs, die moet worden betaald voor handhaving op de circa 200.000 ha. grondgebied, dat is aangesloten bij de Federatie Particulier Grondbezit.

Behalve het salaris, dat de boa van zijn werkgever ontvangt, is er nog een speciale financiële vergoeding, die door het ministerie Klimaat en Groene Groei wordt verstrekt. Minister Hermans (VVD) heeft deze subsidie-regeling van in totaal € 5.163.250 voor 2025 al weer opengesteld. De subsidie bedraagt 10.000 euro per jaar voor opleiding en uitrusting van een groene boa in loondienst. Als met dat bedrag maar geen wapens worden aangeschaft en als het zinloze vermoorden van in het wild levende dieren met hulp van jagersvrije instanties een halt wordt toegeroepen, heb ik er vrede mee. Maar er is helaas niets dat daarop wijst.

BBB-plan voor garnalenvisserij: genadeklap voor bodemleven in zee

Harm Niesen

En ja hoor, de BBB-bestuurders slaan weer toe. We offeren de complete natuur en daarmee impliciet de complete bevolking van dit land op aan de belangen van boeren, jagers en vissers. Uhhh, maar dat werkt dan toch automatisch óók tegen de betrokkenen zelf? Zeker, maar dat realiseren zij zich niet. Nóg niet. De vraag is of het ooit zover komt. Al eerder bespraken we het volledig vergiften en tot een dodelijke woestijn transformeren van ons complete platteland. Nu iets over het vissen op zee...

Weinig mensen hebben ervaring met de verschillende vormen van visserij op zee. Vele tientallen malen ben ik mee geweest en iedere keer weer ben ik geschokt door de enorme ravage en de dood van miljoenen zeedieren bij een “normale” vistocht. Onbegrijpelijk dat de weinige onderzoekers die zich hiermee bezighouden, bijvoorbeeld van het NIOZ, het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee op Texel, hier volledig over zwijgen. Het vissen met kornetten, die de bodem omwoelen en alles wat daar leeft vernietigen, is de standaard voor het vissen op platvis en op garnalen. De “bijvangst” is daarbij enorm: vissen en andere

dieren, die de visser helemaal niet wil hebben, worden dood weer overboord gegooit. Het kornet met een inhoud van zo’n 1000 kilo wordt na een “trek” van driekwartier op het dek gestort. De vissers zoeken de gewenste soorten er uit en na een half uurtje wordt de rest overboord geschept. Dood of op sterven na dood uiteraard. Daar-

De rasterpitvis is in de Waddenzee volledig uitgeroeid door toedoen van de garnalenvisserij.

bij zitten ook altijd grote hoeveelheden kleine vissen, die in principe gemakkelijk door de 8 cm grote mazen van het net zouden moeten kunnen ontsnappen. Maar tijdens de trek loopt het net al snel vol met bijvoorbeeld platvis en ook met kwallen, zeesla, krabben en andere troep. Daardoor worden ook grote aantallen kleinere soorten vis, zoals sprat, jonge haring, zeenaalden, harnasman-netjes en grondels gevangen.

Pulskor

Het “experiment” met de “pulskor” is volkomen terecht door de EU verboden. Het leverde alleen brandstofbesparing op omdat de kor niet over en door de bodem sleept. Maar alle jonge vissen, die door de mazen van de netten zwemmen worden geëlektrocuteerd! De schade, die de pulskor aanricht is/was onaanvaardbaar groot.

Duurzaam en milieuvriendelijk?

BBB-staatssecretaris Rummenie brengt met veel poeha naar buiten, dat de garnalenvisserij als duurzaam en milieuvriendelijk dient te worden gekwalificeerd en besloot onlangs dat de garnalenvissers de komende 20 jaar onbeperkt in de Waddenzee mogen vissen. 20 jaar! De schade die zij al jaren in dit Natura2000 gebied aanrichten is

gigantisch, maar wordt door niemand gemonitord. Die man heeft duidelijk geen enkel idee waar hij het over heeft! Ook garnalen worden gevangen met een over de bodem gesleept kornet, maar dan met een maaswijdte van slechts één centimeter.

Het zal duidelijk zijn dat daarmee alles wat zich op de bodem van de zee bevindt wordt opgevisst. Het is heel gewoon dat er na een trek een paar honderd kilo aan materiaal op het dek wordt uitgestort. Het is ook heel gewoon als maar

30% daarvan uit de gewenste garnalen bestaat. En 70% dus uit soorten als brakwatergrondel, dikkopje, haring, spiering, sprat, puitaal, zandspiering, zeedonderpad, zeebaars, meun, harnasmannetje, zeenaalden, kwallen en krabben. Daarvan worden er bij de garnalenvisserij jaarlijks vele tientallen miljoenen gedood. Natuurlijk heeft dat een enorme impact op het leven in zee.

Undercover

Al zeker 40 jaar ga ik jaarlijks meerdere malen mee met vissers. Undercover natuurlijk... De diversiteit aan soorten die in de netten belanden is dramatisch afgenomen. En de aantallen individuen van de nog wel aanwezige soorten nog veel sterker. Soorten als adderzeenaald, gewone pitvis, rasterpitvis, slakdolf, kleine slakdolf, kleurige grondel en

kleine pieterman zijn volledig uit de Waddenzee verdwenen. Uitgeroeid! Uitsluitend door de garnalenvisserij. Het is om te huilen. Leve de BBB...

Meer dood dan levend worden grote aantallen jonge zeebaarsen als “bijvangst” van de “(puls-)korvisserij” teruggegooid in zee.

MAKE DE HOGE VELUWE GREAT AGAIN

Een spreekbeurt

Bibi Dumon Tak

Vandaag wil ik mijn spreekbeurt houden over het ecoduct. Ecoducten zijn de gaafste wegen die er maar bestaan, omdat ze nu eens niet voor mensen, maar voor dieren zijn gemaakt. Ecoducten zijn doorgeefluiken. Ecoducten zijn handen van de natuur die zeggen: “Kom maar reeën en dassen, wij zetten jullie wel veilig over. Loop maar door, almaar rechtdoor langs onze groene wanden. Hier kan niets gebeuren”. Ecoducten zijn de klaarovers van de natuur.

De eerste twee ecoducten werden in 1988 geopend en inmiddels telt ons land er al meer dan zeventig. Ecoducten helpen niet alleen reeën en dassen van het ene natuurgebied naar het andere, maar ook hazen, egels, vleermuizen, vlinders, slangen, kikkers en loopkevers. Hoe gaaf is dat? Er zijn mensen die hun naam zouden willen terugzien op het bordje van een straat of plein, maar die hebben zeker nog nooit aan een ecoduct gedacht.

Nederland loopt voorop met ecoducten, daarom gaat mijn spreekbeurt er ook over. Tijdens mijn onderzoek naar wildpassages, zoals ecoducten ook wel heten, stuitte ik op iets raars. Namelijk dat er in ons land ook alweer een is afgesloten. Niet vanwege het uitblijven van passanten, maar juist door een teveel eraan.

Hè? Hoe zit dat? Heb ik iets gemist?

Het gaat om ecoduct Oud Reemst dat het Nationaal Park de Hoge Veluwe verbindt met Planken Wambuis. Het is een ecoduct van 35 meter breed dat met miljoenen aan belastinggeld is aangelegd over de N310. Iemand, echter, heeft aan de zijde van het Nationale Park een hek neergezet, omdat er te veel inloop was van wilde dieren. Die woor-

den werden gebruikt door de verantwoordelijken voor dat hek: de bestuurders van Nationaal Park de Hoge Veluwe. Zij hebben eigenhandig een decreet uitgevaardigd en het ecoduct gesloten. Een hek als *pushback* voor de dieren. Echt?

Een ecoduct, dat wil ik in deze spreekbeurt nog even benadrukken, mocht dat nog niet duidelijk zijn, is er juist om de inloop en uitloop van wilde dieren te bevorderen. Om de ont-snippering van de natuur, zoals het zo mooi wordt genoemd, zonder ongelukken te laten verlopen. Maar die ongelukken hebben zich door toedoen van dat hek al voorgedaan. Een wolvenfamilie is afgelopen jaar gedecimeerd. Papa en mama konden namelijk wel over het hek klauteren, maar hun kleintjes niet. Om zich toch bij hun ouders te kunnen voegen, staken de welpen de drukke provinciale weg over. Drie ervan werden in één keer overreden. En later die herfst nog eens twee familieleden.

Ik dacht: ik houd een gezellige spreekbeurt over ecoducten, maar dit gaat helemaal de verkeerde kant op. Desalniettemin moet nu de onderste steen boven. Want wie de dieren met opzet kwaad doet, is strafbaar. Dat staat in de Europese habitatrichtlijn. Dus wie is er verantwoordelijk voor deze illegale afsluiting? Wie staat er aan het hoofd van de parkdirectie? Seger baron Van Voorst tot Voorst? Paste zijn ego soms niet in zijn achternaam en heeft hij hem daarom maar verdubbeld?

De baron met de verlengde achternaam steekt niet onder stoelen of banken dat wat hem betreft de wolven mogen worden afgeschoten. Met de edelherten en zwijnen erbij, omdat ook die te veel schade aanrichten, zo beweert hij. Wat dat betreft moeten we de directeur van Nationaal Park de Hoge Veluwe niet aanduiden met Seger baron met de verlengde achternaam, maar Seger baron met

Een hek als *pushback* voor de dieren. Echt?

de dubbelloops achternaam. Haha, een beetje humor mag best in een spreekbeurt. Trouwens, dat onwettige hek van baron Dubbelloops wordt al zes jaar door de Provincie gedoogd. Spelen zij samen onder één hoedje? Het hek weert niet alleen dieren, het sluit ze ook op. Ze kunnen het park in noch uit. Van een ecoduct heeft Seger Dubbelloops een egoduct gemaakt.

Helaas mag mijn spreekbeurt maar vijf minuten duren. Er is geen tijd meer voor vragen, maar ik zeg u, hier is het laatste woord nog niet over gesproken. Een spreekbeurt over het egoduct van baron Dubbelloops is in de maak.

Deze column is uitgesproken in het BNNVARA programma Vroege Vogels op Radio1 op zondag 11 mei 2025.

Kabinet gevallen: moeflons blijven uitheems

Niko Koffeman

BBB-staatssecretaris Jean Rummenie heeft in korte tijd alles gedaan om de jagers ter wille te zijn. Hij wilde de definitie van probleemwolven ruimer maken, sponsorde de grensoverschrijdende “Wolves Across Borders” conferentie van de Zoogdierverseniging voor maar liefst € 100.000 en kwam zelf het openingswoord spreken bij de samenkomst waarop werd gefantaseerd over wolven vangen met pootklemmen, wolven zenderen, wolven paintballen en zelfs wolven doodschieten. En hij wilde het hele jachtstelsel herzien en hij wilde overwegen de moeflon *inheems* te verklaren. Dat laatste op uitdrukkelijk verzoek van de directie van het Nationale Park te Hoge Veluwe, die daarvoor al sinds 2021 pleit in een ultieme poging de wolf af te kunnen schieten, zodra die een bedreiging zou vormen voor ‘inheemse’ moeflons. De wereld op z’n kop, omdat de wolf inheems en de moeflon uitheems is. Hoewel het kabinet is gevallen, wil Rummenie zijn pogingen nog niet opgeven.

Bij het ter perse gaan van deze Argus werd bekend dat, hoewel de internetconsultatie over wolf en goudjakhals nog niet eens fatsoenlijk is afgerond, de staatssecretaris nog een ultieme poging wil doen om de wettelijke bescherming van deze

dieren af te schalen. De hoop is dat de Tweede Kamer dit voorstel controversieel zal verklaren in de aanloop naar nieuwe verkiezingen, zodat de kiezer op 29 oktober kan opkomen voor de bescherming van de wolf.

Het lot van moeflon op De Hoge Veluwe: de jachttrofee en het stoofpotje.

Een moeflon in zijn natuurlijke omgeving: het rotsachtige kustgebied op Corsica.

In 1921 werden twaalf moeflons uit Luxemburg uitgezet in Nationaal Park De Hoge Veluwe. Deze moeflons, een cadeau van Groothertogin Charlotte van Luxemburg aan Anton Kröller, bestonden uit vier rammen en acht ooien. Ze werden in de wildbaan van de Hoge Veluwe uitgezet als exclusieve jachtprooi waarmee Kröller invloedrijke jachtvrienden naar het park probeerde te lokken om makkelijker zakendeals af te kunnen sluiten tijdens jachtpartijen. De moeflon is een haarschaap en het kleinste wilde schaap in Europa. Oorspronkelijk leefden moeflons in rotsachtige gebieden op Corsica en Sardinië. Het dier bleek totaal ongeschikt om te overleven op de zandgronden van de Hoge Veluwe. De dieren konden hun hoeven niet slijten aan de rotsen, zoals ze van nature gewend zijn en om die reden werden de meeste moeflons dan ook al op jonge leeftijd geschoten, voordat ze klomphoefjes zouden kunnen krijgen. De Hoge Veluwe verkocht het vlees in de vorm van wildstoofpotjes. En om een exclusieve jachttrofee te kunnen verwerven betaalden jagers hoge bedragen voor het afschieten van een moeflon.

De directie van de Hoge Veluwe claimde dat de komst van de wolf ervoor zorgde dat de moeflon-

populatie gedecimeerd werd wat 'een gevaar zou opleveren voor de unieke biodiversiteit in het park'. Ze plaatste een groepje moeflons achter een hek waarvan de parkdirectie claimde dat dat 'wolfwerend' zou zijn. Nadere inspectie van waarnemers van De Faunabescherming leerde echter dat het hek eerder 'wolfwervend' dan 'wolfwerend' was want de wolf kon er gemakkelijk onderdoor. Kennelijk was het hek vooral bedoeld om aan te tonen dat 'niets hielp om de vraatzuchtige wolf op afstand te houden'.

Het bewijs dat moeflons in het leefgebied van de wolf heel goed te beschermen zijn, wordt geleverd op landgoed Noorderheide in Nunspeet. Daar leven moeflons zonder problemen direct naast een van de meest bekende wolventerritoria van Nederland. Door een tamelijk eenvoudig hek (met stroomdraad!) worden de moeflons en de wolven met succes van elkaar gescheiden.

De val van het kabinet en de verminderde steun voor BBB zijn belangrijke factoren om de wolf opgelucht adem te laten halen!

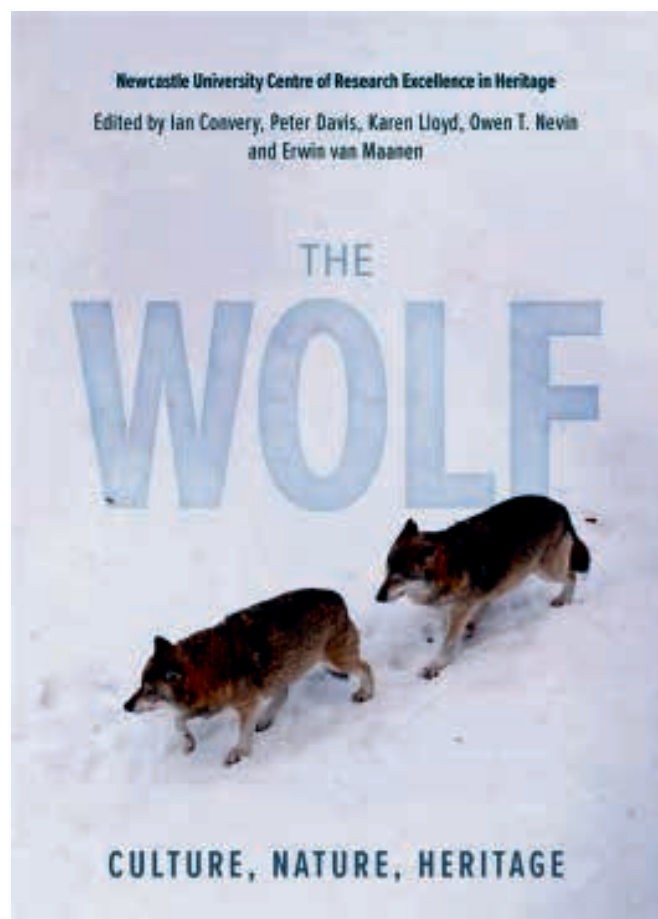
De wolf komt, zonder wetenschappelijke twijfel

Wilfred Roelink

Mens en wolf moeten zich aan elkaar aanpassen. Discussies laaien op. Polarisatie tussen voor- en tegenstanders dreigt. Dit boek met een schat aan wetenschappelijke artikelen is welkom, omdat de wetenschap de framing van de wolf met feiten kan corrigeren. Onderzoekers van over de hele wereld, ook Nederlandse (Martin Drenthen, Rob Lenders en Erwin van Maanen) delen en combineren hun kennis, zodat een feitelijk, zorgvuldig onderbouwd en genuanceerd beeld ontstaat van de ruimte waarin mens en wolf samenleven. Ze beschrijven onderzoeksresultaten met voorbehoud en dragen zelf mogelijke weerleggingen aan, zoals het hoort. Zij schrijven over thema's (het beeld van de wolf, aard en identiteit, terugkeer van en ontmoetingen met de wolf), maar richten zich niet tot belangengroepen. En voorbehoud wordt door sommige groepen makkelijk gelezen als twijfel. Maar de goede lezer ziet zonder moeite welke consequenties het boek heeft voor politici, (hobby-)boeren, jagers, natuurbeschermers en media.

Eeuwenoude polarisatie

Onderzoekers van de eeuwenoude polarisatie wijzen op de overeenkomst mens – wolf: sociale structuur, jagen in verband op 'onze' prooidieren, strijders, de zwervende wolf die lijkt op de geïdealiseerde outlaw of eenzame held. Dat inspireert vriend (compassie) en vijand (competitie). Waar macht zich concentreert ontstaat een negatief frame van de grote boze wolf door uit den treure herhaalde verhalen over bijtincidenten, rabiës, gewenning aan mensen, die zijn gebaseerd op perifere kennis en de natuur terugdringen in het voordeel van de rurale economie en cultuur. De scheidslijnen in de discussie vallen samen met stad-platteland, sociaal-culturele verschillen en vertrouwen of wantrouwen in de wetenschap. Wetenschap vult de kennistekorten dus aan, maar heeft niet het laatste woord (herkenbaar voor wie de media volgt: Europa, de nationale regeringen, provincies, BIJ12, gemeenten hebben de macht om een negatief beeld van de wolf neer te zetten, bijvoorbeeld door passief beleid na bijtincidenten in plaats van actief beleid ter bescherming en preventie).

Uitvoerig beschrijven onderzoekers de geschiedenis van het negatieve wolfframe en van positieve eigenschappen, met merkwaardige tegenstellingen: de wolf is edele wilde én duivel/straf van God, beschermer én bedreiger van onschuld, wijs én kwaadaardig, spiritueel én ziekmakend, law and order maar ook outlaw. Wat maakt dat los bij de mens? Angst en respect, uitroeien en beschermen (zoals in het EU Habitats Directive uit 1992), afkeer en bewondering.

Iconisch

In wetenschappelijk perspectief wekt de wolf ecologisch bewustzijn en is de wolf iconisch voor herstel van grootschalige natuurnetwerken, biodiversiteit en ecosystemen. Het statische negatieve frame is onjuist, want de wolf is geen onveranderlijke taxonomische soort maar bestaat al veranderend (fitting) in relatie en wording met mens en omgeving (posthumanisme). Maatregelen tegen de soort passen daar niet bij, want gaan voorbij aan de veranderingen bij mens en dier en het systeem waarin ze leven. Maatregelen moeten bij de vuilnis als ze zijn gebaseerd op ideologie, of op kennis en ervaring via tv en dierentuin. Dat geldt zelfs voor George Monbiots uitleg van hoe de komst van de wolf het landschap van Yellowstonepark heeft veranderd – hij vergeet namelijk dat in die tijd de plezierjagers op grote schaal en selectief prooidieren van de wolf hebben afgeschoten. Dit is ook bij ons herkenbaar: zulk gedrag van jagers kan bijdragen aan schapendoding door zwervende wolven (want het roedel valt uit elkaar, individuen gaan zwerven, betreden nieuw gebied waar de schapen (nog) niet door de eigenaar worden beschermd). In het Verenigd Koninkrijk heeft het geleid tot uitroeiing. Er is trouwens (in Duitsland) geen correlatie aangetoond tussen toename van de wolf en toename van *sheep kill*.

Wetenschappelijk gezien zijn maatregelen pas nuttig als ze inspelen op de ecologische omstandigheden waar de wolf in leeft, dus met instandhouding van hun prooidieren. De wolf prefereert wilde prooi boven gehouden vee. Aanvallen op vee zijn niet te begrijpen uit getalsverhoudingen tussen wolf en prooidier maar uit kennis over gedrag van indivi-

duële wolven. Het doden van een wolf heeft geen enkel preventief effect, want de draagkracht van het totale systeem bepaalt de vestiging van wolven.

Welke aanpak bevelen de onderzoekers aan?

- Beschermen van vee met waakhonden is bewezen effectief in combinatie met consequent elektrisch rasteren en de aanwezigheid van voldoende prooidieren.
- Schapen 's nachts naar de bebouwde kom brengen.
- Het beeld van de wolf in tekst en beeld positief en geliefd maken (zoals Monbiot doet). We gebruiken te vaak een negatief beeld voor de rechtvaardiging van jachtplezier met vuurwapens op prooidieren van de wolf.
- De mens, die een gediversifieerd ecosysteem wil, moet bosbeheer, klimaat, wildernis zo inrichten dat samenleven met de wolf mogelijk wordt. De wolf past zich wel aan.
 - Veeboeren ondersteunen met een verdienmodel waarin de wolf meespeelt. Ze (d.w.z. niet-industriële boeren) zorgen er immers voor dat het landschap voor de mens toegankelijk blijft. Dus ruimte voor boer, toerist en wolf. Lasten en opbrengsten moeten eerlijk worden verdeeld. Maar te vaak gaat de winst nu naar commerciële bedrijven en het plezier naar de jagers en heeft de boer/terreineigenaar de lasten (een voorbeeld van commerciële bevoordeling speelde in augustus op de Leusderhei).
- een paradigma waarin natuur centraal staat en waarin mensen/dieren organismen zijn.

En natuurlijk voeren de redacteurs een pleidooi voor voortzetting van wetenschappelijk onderzoek, niet-ideologisch gemotiveerd en met de nadruk op overeenkomstig gedrag mens – wolf. Wetenschappers, zeggen zij, moeten beter communiceren richting publiek, boeren, beheerders. Dit boek is daar een bijdrage aan.

The Wolf: Culture, Nature, Heritage. 2023. Ian Convery, Owen Nevin, Erwin van Maanen, Peter Davis en Karen Lloyd. Boydell & Brewer, Martlesham, UK. ISBN 978-1-83765-015-6.

WAAROM HET EIFAAC-PLAN EEN DOODLOPENDE WEG IS

Aalscholvers als Zondebok

Stéphanie Palsma van Voorthuizen

In april 2025 presenteerde de European Inland Fisheries and Aquaculture Advisory Commission (EIFAAC) een conceptplan voor het op grote schaal doden van aalscholvers in Europa. Het plan beoogt jaarlijks 150.000 volwassen aalscholvers af te schieten en 50% van de eieren te vernietigen. Het doel daarvan is zeldzame vissoorten te beschermen en economische schade voor beroepsvissers en viskwekers te beperken. Deze voorstellen hebben geleid tot felle kritiek van natuurbeschermingsorganisaties en wetenschappers, die stellen dat het plan niet is gebaseerd op solide wetenschappelijk onderzoek en dat het de onderliggende oorzaken van de achteruitgang van visbestanden volkomen negeert.

Achtergrond van het EIFAAC-plan

Het EIFAAC-plan is een reactie op de zorgen, die er binnen de visserijsector leven, over de impact van aalscholvers op visbestanden en aquacultuur. Volgens het plan hebben de toenemende populaties van de aalscholver (*Phalacrocorax carbo*) geleid tot aanzienlijke verliezen in zowel binnenwateren als kustgebieden. Het plan stelt dat de huidige nationale maatregelen onvoldoende zijn gebleken en pleit daarom voor een gecoördineerde, pan-Europese aanpak.

De voorgestelde maatregelen omvatten:

- Jaarlijkse afschot van 150.000 volwassen aalscholvers.
- Oliën van 50% van de eieren om het broedsucces te verminderen.
- Monitoring van vispopulaties en aalscholvertallen.

Het plan benadrukt dat deze maatregelen nodig zijn om de biodiversiteit te behouden en de economische belangen van de visserijsector te beschermen.

Kritiek van natuurbeschermingsorganisaties

Natuurbeschermingsorganisaties, waaronder BirdLife International, hebben scherpe kritiek geuit op het EIFAAC-plan. Zij stellen dat het plan een gevaarlijk precedent schept voor het beheer van conflicten tussen mens en natuur. Volgens BirdLife zijn de voorgestelde maatregelen in strijd met de bestaande EU-wetgeving inzake milieubescherming en zouden ze de huidige juridische bescherming van aalschol-

vers onder de EU-vogelrichtlijn ondermijnen. BirdLife benadrukt dat de achteruitgang van visbestanden voornamelijk te wijten is aan menselijke activiteiten zoals overbevissing, habitatverlies, vervuiling en eutrofiëring. Het aanwijzen van aalscholvers als hoofdverantwoordelijken voor deze problemen wordt gezien als een afleidingsmanoeuvre die de echte oorzaken buiten beschouwing laat.

Wetenschappelijke bezwaren

Ook wetenschappers hebben hun bezorgdheid geuit over het gebrek aan wetenschappelijke onderbouwing van de voorgestelde maatregelen. Er is weinig empirisch bewijs dat aalscholvers een significante, negatieve impact hebben op vispopulaties, welke een degelijke omvangrijke doding rechtvaardigt. Aalscholvers zijn opportunistische eters die zich aanpassen aan de beschikbaarheid van vissoorten, waaronder ook invasieve soorten die mogelijk schadelijk zijn voor ecosystemen. In het plan wordt daar volledig aan voorbijgegaan. Het plan lijkt bovendien geen rekening te houden met de migratoire aard van aalscholvers. Dat betekent dat lokale populatiebeheersmaatregelen mogelijk weinig effect hebben op de algehele populatie, waarmee deze maatregelen zinloos zijn.

Alternatieve benaderingen

In plaats van grootschalige doding pleiten natuurbeschermingsorganisaties en sommige wetenschappers voor niet-dodelijke methoden om conflicten tussen aalscholvers en de visserijsector te beheersen. Deze omvatten:

Het plan om jaarlijks 150.000 aalscholvers te doden stuit op felle kritiek van natuurbeschermingsorganisaties. Foto Harm Niesen.

- Habitatbeheer om vispopulaties te ondersteunen,
- Gebruik van visvriendelijke barrières en afschrikmiddelen,
- Compensatieregelingen voor vissers die schade ondervinden.

Doden van beschermde aalscholvers is ecologisch gezien kortzichtig

Bovenstaande maatregelen richten zich op het aanpakken van de onderliggende oorzaken van vispopulatiedalingen en het bevorderen van co-existentie tussen mens en natuur.

Standpunt van De Faunabescherming

Voor De Faunabescherming is het plan van EIFAAC onaanvaardbaar. Het structureel doden van aalscholvers om commerciële visserijbelangen te beschermen is in strijd met het idee dat wilde dieren bestaansrecht hebben los van hun nut voor de mens. De aalscholver is een inheemse, wettelijk beschermde soort die zich na decennia van vervolging pas recentelijk enigszins heeft kunnen herstellen. Dat herstel nu teruggedraaien vanwege economische druk is ecologisch kortzichtig én moreel onverantwoord.

De Faunabescherming wijst erop dat het doden van aalscholvers niet alleen ineffectief is, maar ook een verkeerd signaal afgeeft: alsof biodiversiteitsverlies opgelost kan worden door soorten te bestrijden in plaats van ecosystemen te herstellen. Echte natuurbescherming vraagt om systeemverandering, niet om het offeren van roofvogels, marters of viseters zodra ze economisch “lastig” worden.

De oplossing ligt in een duurzaam visbeheer, verbetering van de waterkwaliteit en versterking van visbiotopen – niet in een kogel voor een beschermde vogel. Daarom roept De Faunabescherming beleidsmakers en burgers op dit plan te verwerpen en te kiezen voor een aanpak waarin ecologische integriteit vooropstaat.

Conclusie

Het EIFAAC-conceptplan voor het beheer van aalscholvers in Europa heeft geleid tot aanzienlijke controverse. Hoewel het plan bedoeld is om vispopulaties en de visserijsector te beschermen, wijzen critici op het gebrek aan wetenschappelijk bewijs en de mogelijke negatieve gevolgen voor de biodiversiteit en de naleving van milieuwetgeving. Er is een dringende behoefte aan een meer holistische en op wetenschap gebaseerde benadering, die zowel de ecologische als economische belangen in overweging neemt.

* voor bronnen zie faunabescherming.nl/argus2025-1/

Faunabescherming roept Europese Raad op strikte bescherming van de wolf te handhaven

Niko Koffeman

Naar aanleiding van het voorstel van de Europese Commissie van 7 maart 2025 om de wolf (*Canis lupus*) te verwijderen van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn heeft De Faunabescherming een ‘oproep tot handelen’ ingediend bij de Europese Raad. Ondanks het feit dat de Europese Raad verplicht was haar besluit te nemen op basis van artikel 19 van de Habitatrichtlijn, heeft zij dit *niet* gedaan. In artikel 19 van de Habitatrichtlijn is voorgeschreven dat de Raad een voorstel van de Commissie tot wijziging van de status van een soort uit Bijlage IV bij eenparigheid (algemene stemmen) dient te besluiten. Het moet daarbij altijd gaan om wijzigingen, die nodig zijn om Bijlage IV “aan de technische en wetenschappelijke vooruitgang aan te passen”.

Nu het voorstel met algemene stemmen is aangenomen en het besluit op geen enkele wijze getoetst is aan de voorwaarde dat wetenschappelijke inzichten leidend moeten zijn, heeft de overhaaste besluitvorming er alle schijn van dat het ‘*gesundenes Volksempfinden*’ de doorslag heeft gegeven. En dat is volledig in strijd met de strikte internationale afspraken om de wolf bescherming te bieden.

De afschaling van de strikt beschermde status van de wolf ging zelfs zo snel in zijn werk dat nationale wetgeving nog niet op de afgeschaalde bescherming kon worden afgestemd. De bescherming van de wolf dreigt daarom in een vacuüm te belanden.

Met de oproep tot handelen moet de Europese Raad het besluit opnieuw beoordelen vóór 17 augustus.

We zijn bijzonder blij en dankbaar dat uw bijdragen aan het Wolvenfonds ons de mogelijkheid biedt procedures als deze, om de wolf naast wettelijke bescherming ook werkelijke bescherming te bieden, mogelijk te maken.

Omdat het belagen van de wolf vanuit populistische politieke partijen nog zeker niet voorbij is, blijft uw steun letterlijk van levensbelang voor de wolf. U kunt het wolvenfonds steunen via **NL84INGB0000116072 t.n.v. Stichting De Faunabescherming, o.v.v. Wolvenfonds**. Uw gift is fiscaal aftrekbaar!

Beste faunabeschermer,

Bij deze Argus krijgt u twee kaarten, die u kunt versturen naar personen waarvan u vindt dat zo'n kaart op zijn plaats is. Dat kunnen bijvoorbeeld de commissarissen van de koning zijn, wolf onvriendelijke gedeputeerden in de diverse gemeenten en provincie, bepaalde Kamerleden, de baron etc. Uiteraard gaan wij ervan uit dat een eventuele boodschap die u op de kaart schrijft het imago van iedereen, die de wolf een warm hart toedraagt, in ere houdt! Dank u wel!

De ware aard van de jager

Marjolijn Veenstra

Wie zijn die jagers eigenlijk? Is het die vriendelijke buurman met zijn grasmaaier en een praatje over het weer? De man die zijn hond uitlaat, maar ondertussen op zaterdagochtend met zijn geweer de bossen in trekt? Zijn het mensen met liefde voor de natuur? En als je ze aanspreekt tijdens hun jachtpartij? Vinden ze dat dan 'gezellig' of ben je dan ineens een lastpost?

Het zijn vragen die mij en velen met mij steeds vaker bezighouden. En eerlijk gezegd: de antwoorden worden met de dag schrijnender.

Bij De Faunabescherming krijgen we tijdens het jachtseizoen dagelijks telefoontjes van bezorgde burgers. Mensen die zich met recht afvragen in wat voor land we leven als er in dat land nota bene op *ganzen* geschoten mag worden. In het broedseizoen nog wel! Je leest het goed: op het moment dat deze dieren het leven doorgeven aan hun jongen, worden ze legaal uit de lucht geknald. We vechten ertegen met alles wat we in huis hebben.

Maar soms zijn de verhalen die we horen nog gruwelijker dan je je kunt voorstellen.

Een vrouw belde ons op. Ze woont in een bosrijke omgeving en ziet daar regelmatig jagers rondstruinen met hun dodelijke uitrusting. Ze sprak hen eens aan en maakte een foto van hun kenteken. Wat volgde was pure intimidatie. Ze werd bedreigd. Ze wilden haar niet meer zien. Ze moest oppassen voor haar honden. Want – en dit zeiden ze letterlijk – *“We weten waar je woont”*.

Dat is dus het gezicht van sommige jagers: agressief, intimiderend, zich onaantastbaar wanend. Stoerdoenerij met een geweer.

Alsof het om vuilnis gaat...

Maar het verhaal kreeg nóg een huiveringwekkend vervolg. In het bos vond deze vrouw ingewanden van een ree. De jagersterm hiervoor is 'ontweiden': het ter plekke verwijderen van de organen. Alsof het om vuilnis gaat... Maar

tussen de bloederige resten lag ook iets anders: een dode reeënfoetus. Een ongeboren leven, ruw afgebroken. Je denkt nu vast: *dat kan toch niet legaal zijn?* Maar toch, hoe onvoorstelbaar ook, dit is binnen de Nederlandse wet toegestaan. Het is niets minder dan gereguleerd dierenleed. Keihard. Onnodig. Onmenselijk.

Voor talloze mensen in Nederland is het steeds moeilijker te verteren. Ze houden van hun natuur, genieten van het zien van een ree in de ochtendmist, een haas in het weiland. Totdat die stilte wreed wordt verscheurd door een knal. Dan weet je: er is weer een dier dat het niet overleeft. Jagen is niet alleen destructief voor de dieren, maar ook een aanslag op het gemoed van talloze dierenliefhebbers. Het laat een spoor van verdriet en verontwaardiging achter.

En dat, lieve mensen, **is helaas de ware aard van de jager.**

OVER LIST, LUST, BEDROG EN VRIENDJESPOLITIEK

Muziektheater De Plaats zet de geschiedenis van de Hoge Veluwe in een heel ander licht

Ineke van den Abeele

De review van Marc van der Woude van het kritische journalistieke initiatief “De Edese Vos”, zette ons op het spoor van jammer genoeg alweer de laatste voorstelling van “Van Stof tot Stof”, gespeeld door Muziektheater De Plaats.

Het muziektheater had Seger baron van Voorst tot Voorst, directeur van het Nationale Park de Hoge Veluwe, gevraagd of ze een voorstelling in park mochten geven over het leven van Anton Kröller, degene die het jachtlandgoed stichtte. De parkdirectie wilde echter geen kwaad woord horen over Anton Kröller en omdat er weinig goeds over hem te vertellen valt, kreeg het muziektheater geen toestemming. Daarom werd ervoor gekozen uit te wijken naar een locatie, die grenst aan het park: een voormalige Duitse vliegtuighangar in het veld achter de rolbaan. De Duitsers hadden daar een ogenschijnlijk Veluws dorp nagebouwd om daar hun oorlogsmaterieel, inclusief vliegtuigen, in te stallen. Om de geallieerde troepen te misleiden waren start- en landingsbanen gecamoufleerd alsof het stroken in boerenakkers waren.

“Een stille tocht door het avondlicht, tussen de kunstzinnige woningen van Buitenplaats Koningsweg, op weg naar een oude Duitse vliegtuighangar in het veld. Daar ontvouwt zich het verhaal van een man, die dacht alles te kunnen bezitten, en van de boeren die hij van hun land verdreef. Het verhaal van Anton Kröller.” schreef Marc van der Woude. “Muziektheater De Plaats schuwt de confrontatie niet. Hun voorstelling Van stof tot stof zet de ‘schepper’ van De Hoge Veluwe neer zoals hij werkelijk was: een sluwe zakenman, gewetenloos en meedogenloos, die land kocht om macht te tonen, boeren dwong te vertrekken, en uiteindelijk zijn imperium verloor aan de schulden die hij zelf veroorzaakte.

Die keuze (net buiten de hekken van het park, red.) is extra krachtig door de locatie: een Duitse vliegtuighangar, gebouwd als onderdeel van Fliegerhorst Deelen. De nazi's vermomden hun vliegveld als een boerendorp om het vanuit de lucht onzichtbaar te maken. Zo is ook deze hangar in de vorm van een boerenschuur opgetrokken. Een plek die schreeuwt: niets is wat het lijkt. Precies dat echoot door in het verhaal van Anton Kröller. Achter de façade van idealistische natuurbeschermer schuilt de meedogenloze zakenman, de opkoper, de machtsspeler, de oplichter.”

Dat mochten we niet missen en dus kochten we de laatste kaartjes voor de laatste voorstelling. Zelf kreeg ik een persplaats toegewezen. De voorstelling begon met een indrukwekkende stille tocht door de akkers, waar nabij de vliegtuighangar (Rauchen Verboden!) de leden van het koor bewegingsloos in het landschap stonden opgesteld alsof ze zo waren weggelopen als de personages van de aardappeleters van Van Gogh. Roerloos keken de door Kröller verdreven keuterboertjes, boerinnen en landarbeiders in sobere Veluwse dracht de bezoekers, die het verhaal van hun ondergang kwamen zien, aan. De slachtoffers van de megalomane plannen van Anton Kröller, die meer dan 6.000 ha grond opkocht om het te omheinen voor exclusief en bijgevoerd wild zoals moeflons, zwijnen, herten, reeën en zelfs kangeroes en zaken te kunnen doen met jachtvrienden tot de koning aan toe.

In de hangar vertellen vier acteurs in wisselende rollen het bizarre en macabere levensverhaal van de Kröllers. Elke keer opnieuw openen de hangardeuren zich tijdens de voorstelling om een koor van de verdreven boeren en boerinnen hun door *memento mori* gedomineerde liederen ten gehore te laten brengen. Tijdens de door ons bezochte voorstelling van 6 juli kwam de regen met bakken uit de hemel en de boeren en boerinnen bezongen hun leven druipend van die regen tegen een dreigende avondlucht. Indrukwekkend en veelzeggend. De voorstelling is veel meer dan het levensverhaal van arme boeren en boerinnen (onder wie mijn eigen grootouders, die ook door de Kröllers van hun

land werden verdreven). Het is een aanklacht tegen de op macht en geld beluste elite, die de belangen van het volk met voeten treedt en alleen aandacht heeft voor de eigen hedonistische genoegens, zelfs als die ook tot hun eigen ondergang leiden. Een cultuur die letterlijk indruist tegen de natuur.

Marc van der Woude: *“De voorstelling legt een directe lijn naar nu. Naar mannen als Seger van Voorst tot Voorst, de huidige baron-directeur van De Hoge Veluwe, die volgens de voorstelling in dezelfde traditie staat: autoritair, controlerend en intolerant voor kritiek. Zijn haat jegens de wolf wordt op hilarische wijze gefleurd. Ook de bekende relatiekaart van het park, waarmee het zijn netwerken en politieke invloed structureert, komt expliciet terug als illustratie van machtspolitiek anno nu.”*

We kunnen deze analyse slechts beamen. We vechten met kracht tegen de wederrechtelijke afsluiting van het ecodeuct over de N310, waardoor al vier jonge wolven slachtoffer werden van het autoverkeer. En we leggen ons niet neer bij het doodvonnis van wolf Hubertus, die onder verantwoordelijkheid van de parkdirectie gehabitueerd raakte, onder meer doordat fotografen straffeloos wolven konden lokken met voer.

“De wolf moet ophoepelen, maakt me niet uit hoe”, zei de baron-directeur al in 2022 in een interview met *De Gelderlander* en hij liet vervolgens geen middel onbepoefd om het dier zwart te maken. En zo rücksichtslos als Kröller de boeren uit hun eigen leefgebied verdreef, zo meedogenloos proberen zijn hedendaagse opvolgers dat te doen met de wolf.

We hebben genoten van deze voorstelling! Hulde voor de acteurs van theaterwerkgroep De Plaats, de muzikale omlijsting door de ‘boeren en boerinnen’ en voor de scherpe journalistieke analyses van Marc van der Woude, de luis in de pels van de Edese politiek. Zijn platform www.edesevos.nl is het volgen meer dan waard!

De Buit van Voss

Illustratie: Ineke van den Abeele
Tekst en foto's: Harry Voss

NIET UIT MEDIA

Van de bevrijdingsfestiviteiten in en rond Apeldoorn kreeg ik van verschillende kanten foto's van een doelzakband, de *'48th Highlanders of Holland Pipes and Drums'*. Je zou eigenlijk geen kritiek willen geven op mensen die zich inzetten voor de herdenkingen rond 4 en 5 mei. Maar een compleet wild zwijn om de nek van de man met de grote trom, dat gaat me echt te ver. En het lijkt me ook nergens voor nodig. Traditie kan hier geen rol spelen, want de band bestaat pas sinds 1991.

En zelfs al zou het een traditie uit het verleden zijn, dan nog is het ongepast om zo met dieren om te gaan! Getuige de reacties die ik ontving, waren er gelukkig meerdere Apeldoorners, die er net zo over dachten.

De trommelaar met de zwijnenhuid.

SPANJE

Er komen per jaar honderden mensen om het leven bij jachtongelukken. Al vele jaren schrijf ik in deze rubriek over de honderden doden bij de opening van het jachtseizoen in Frankrijk. Maar ook in Spanje komen de cijfers over dit soort ongelukken jaarlijks naar buiten. De organisatie in Spanje, die dit soort cijfers verzamelt, heet *'Colectivos contra La Caza'*. Ze hekelt de Spaanse overheid, die hier geen duidelijk inzicht in geeft. Ze pleiten voor strengere regels, zoals alcohol- en drugstesten op jachtlocaties, strengere psychologische keuringen en een leeftijdsbeperking voor jagers. Ook willen ze dat verkeersongelukken die door jagers worden veroorzaakt ook als zodanig worden geregistreerd. Misschien iets om ook in ons land in te laten voeren?

BETONROT

Er is een nieuw verschijnsel waargenomen op de Veluwe en ook in Drenthe. In het verleden vielen jachthutten nog wel eens spontaan om door houtrot, storm of door activiteiten van personen die hier niet zo blij mee waren. Sinds een tijdje zie ik dat ze veilig op betonnen palen staan. Om deze jachthutten weg te krijgen zullen deze personen moeten wachten tot de betonrot toeslaat.

MEER JACHTHUTTEN NIEUWS

Bij de gemeente Apeldoorn maakte ik melding van een klein schuurtje op palen in het bos, met voer eromheen. Intussen heb ik bericht gehad van de afdeling bouw- en woningtoezicht dat men een onderzoek is gestart naar het schuurtje en dat ik op de hoogte word gehouden. Mijn tip is daarom: Zie je een verdacht bouwwerk in het bos of ergens in het buitengebied? Meld het bij uw gemeente en stuur ook een foto naar ons, bij voorkeur met de coördinaten. Kijk hiervoor ook op jachthutten.nl

TWEE JAGERS

Op Koningsdag 2025 vonden twee jagers elkaar in Doetinchem, in de Achterhoek. Onze koning en Bennie Jolink van Normaal lieten zich zoals altijd heerlijk voor het karretje van de Jagersvereniging spannen. In het blad *'De Jager'* van juli/augustus vorig jaar gaat Jolink nog eens helemaal stoer los op zijn jachtverleden en vertelt hij dat hij eerst als kind de jagers juist ging pesten door met rotjes jachtpartijen te verstoren. Hij had een hekel aan de heren jagers, die volgens hem "praten met meel in de mond". In de laatste zin van het interview meldt

hij dat hij zich in het veld weer *jong* voelt. Dat is op zijn zachtst gezegd vreemd want aan het begin van het interview vertelde hij juist dat hij, toen hij jong was, *niets* met de jacht en jagers had. Hij kletst dus maar wat!

NIET DE BEDOELING

In het Kroondomein kwam ik er bij toeval achter dat ergens geniepig een voerbak met camera stond opgesteld. En ik was niet eens in verboden gebied. Vriendelijk groetend naar de cameralens constateerde ik veel bandensporen van auto's, die er af en aan moeten hebben gereden. Het voerveld was recentelijk omgeploegd, bemest (wat verboden is) en ingezaaid. Twee dagen later stond er een bordje met "Verboden toegang"! Met dit soort waarnemingen zijn ze niet blij bij de Kroon!

Met een camera wordt de illegale voerplaats in de gaten gehouden.

OOK NIET DE BEDOELING

Op een van onze inventarisatie avonden voor Naturalis om de verspreiding van vliegende herten op de Veluwe in kaart te brengen werden we opgeschrikt door een schot. Speurwerk leverde ons al gauw het antwoord op waar dit schot vandaan kwam. Het bleek afkomstig van een jager, die buiten het jachtseizoen in het Kroondomein een kreupel wild zwijn had doodgeschoten. Dat is echter absoluut verboden. Ook kreupele dieren mogen niet worden doodgeschoten. Zij dienen als een prooi voor bijvoorbeeld de wolf. Ik heb de jager op een nette manier aangesproken op zijn gedrag en hem duidelijk gemaakt dat dit niet de bedoeling is.

En toen hing er plotseling een bordje "Verboden Toegang".

BOZE BEER

Het schietparadijs Frankrijk moest stevig optreden tegen een 81-jarige jager. In 2021 was André Rives deelnemer aan een illegale drijfjacht in de Pyreneeën. Hij kwam daar onverwachts oog in oog te staan met een vrouwtjesbeer van naar schatting 150 kg, die haar jongen wilde beschermen. Nadat het dier André's been had gebroken en zijn dijslagader al flink aan het bloeden was, sleepte de beer hem tientallen meters mee om hem wellicht nog verder toe te takelen. Rives heeft daarop het dier van zeer dichtbij doodgeschoten!

De rechter was onverbiddelijk: "Er zijn gewoon regels en daar heb je je aan te houden". De 81-jarige schutter kreeg een voorwaardelijke celstraf van vier maanden. Maar wat nog beter is, zijn jachtvergunning is ingetrokken en zijn geweer in beslag genomen. En tot slot moet zijn jachtvereniging een vergoeding van 50.000 euro betalen aan dierenbeschermingsorganisaties. Als schadevergoeding!

Vogelvrij

Ellen Putman

De **vos** (*Vulpes vulpes*) behoort samen met de wolf en de goudjakhals tot de familie van de hondachtigen. De meeste vossen in Nederland zijn overwegend roodbruin waarbij de buik en het puntje van de staart wit zijn. Die staart, ook wel borstel genoemd, wordt gebruikt om op te slapen of als dekentje bij koud weer. Een mannetjesvos wordt een rekel genoemd en een vrouwtjesvos een moeder.

In 2002 was de vos nog een beschermde diersoort, maar door intensieve lobby van jagers en boeren werd de vos in 2006 op de zogenaamde 'vrijstellingslijst' geplaatst, waardoor hij in het kader van schadebeheer het hele jaar door bejaagd mag worden.

Dit getuigt van weinig ecologisch inzicht want de vos kan juist bijdragen aan het beperken van schade aan landbouwgewassen vanwege hun voedselvoorkeur: ze eten met name muizen, ratten en

konijnen. Daarnaast staan ook vogels, zoals ganzen, insecten, eieren, bessen en fruit op het menu.

Vaak wordt aangevoerd dat het doden van vossen helpt om de achteruitgang van de weidevogelpopulatie tegen te gaan. Een oneigenlijk argument wat ons betreft. De achteruitgang van de weidevogels komt hoofdzakelijk door de intensivering van de landbouw met gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen, de lage grondwaterstand en door het vele en vroege maaien van graslanden en de monotone, dichte grasmat.

Het is dan ook een trieste constatering dat 80% van de vossen door jacht, stroperij en door het verkeer het eerste jaar niet overleeft, terwijl ze normaal wel 12 jaar oud kunnen worden.

Het zou veel beter zijn de vos met rust te laten. Voor de vos zélf maar zeker ook voor de natuur.

Foto: Rob Voss